

'Vandaag leggen we de kiemen van een clash tussen generaties'

31-10-2012

Pag. 8

Interview: **Econoom Gert Peersman (UGent)** waarschuwt voor kost van vergrijzing

Het welles-nietesspelletje over het brugpensioen op 50 mondt uit in een discussie over de vraag: hoe groot is de solidariteit tussen de generaties? 'De transfer van jong naar oud moet rechtvaardig blijven', zegt Gert Peersman, econoom aan de UGent.

Bijzonder vrolijk word je niet van het toekomstbeeld dat Gert Peersman schetst. In het boek De

perfecte storm, dat hij samen met collega Koen Schoors schreef, maakt hij zich grote zorgen over de betaalbaarheid van onze sociale zekerheid. Het hele systeem kreunt onder druk van de vergrijzing. Maar er is meer aan de hand dan een centenkwesie, zegt Peersman naar aanleiding van de discussie over het brugpensioen. "Vandaag worden de kiemen gelegd voor een generatieconflict", zegt hij. "Voorlopig is het nog niet tot een echte clash gekomen, omdat de mensen het niet in hun portemonnee voelen. Maar ik vrees dat die clash er wel zit aan te komen, zeker nu de besparingen begonnen zijn. De indexsprong die er nu komt, is de eerste van vele maatregelen, jarenlang. Alleen al om de vergrijzing op te vangen, moeten we dertig jaar lang besparen. En hoe langer die besparingen duren, hoe meer iedereen dat zal gaan voelen. En dan is een clash tussen de generaties onvermijdelijk. De jonge generatie zal zich afvragen waarom ze de lasten van de oudere generatie moet blijven dragen."

Dat is een risico voor heel onze sociale zekerheid, want die is gebaseerd op solidariteit?

"Als we niks veranderen, dreigt dat systeem inderdaad op losse schroeven te komen. Er komen nu al vragen over de pensioenlasten. Maar er is veel meer dat op ons afkomt. Zo zijn er ook de lasten voor de gezondheidszorg en de ouderenzorg. De vergrijzingskosten dreigen op de schouders van één generatie terecht te komen. Ik pleit er niet voor dat de transfer van jong naar oud volledig wegvalt, daar is het nu al te laat voor. Maar ik vind wel dat het rechtvaardig moet blijven, anders komen er barsten in het systeem. En ik denk dat iedereen er wel belang bij heeft dat de sociale zekerheid als systeem behouden blijft, ook de ouderen."

Jongeren die nu rechtstaan en zich verzetten tegen die scheeftrekking, die hebben gelijk?

"Het is in ieder geval een feit dat de generatie van de babyboomers nogal kwistig is omgesprongen met de middelen. Enerzijds hebben ze via de overheid veel schulden gemaakt. Anderzijds hebben ze nagelaten om voldoende reserves op te bouwen om hun eigen pensioenen te betalen. Eigenlijk zouden we vandaag 1.200 miljard moeten hebben om te voorkomen dat de lasten voor de volgende generatie niet te zwaar zijn. Maar in de plaats daarvan zitten we met een put van 375 miljard euro schulden."

Wat moet er gebeuren?

"Het gevaar is dat je op een bepaald moment met de rug tegen de muur komt te staan, en dat je drastische maatregelen door de strot moet rammen. Om dat te vermijden kun je beter geleidelijk op verschillende fronten maatregelen nemen. Waarom bijvoorbeeld niet de pensioenleeftijd langzaam verhogen, telkens met een paar maanden. Dat maakt de overgang vlotter, en roept geen weerstand op. In Nederland gebeurt het nu al op die manier. Dat is veel efficiënter dan in één keer die leeftijd met enkele jaren te verhogen."

Terug naar de ontslagen Ford-arbeiders. Wat moet er met hen gebeuren? Geen brugpensioen op 50 jaar toestaan?

"Ik leef mee met die mensen, maar niemand heeft er belang bij dat zij vanaf hun vijftigste werkloos thuis zitten. We moeten er echt alles voor doen opdat zij aan het werk blijven. Niet alleen omdat het anders onbetaalbaar wordt, maar ook voor die mensen zelf. Zij worden niet gelukkiger van thuis te blijven."

Bij de vakbonden is te horen dat het stelsel van brugpensioen dat helemaal niet uitsluit. Daarin zitten voldoende stimulansen om werk te zoeken en te aanvaarden.

"Dat is nu nog veel te weinig het geval. Die mensen moeten echt zoveel mogelijk aan het werk zijn, anders wordt het onbetaalbaar. Wat ben je met een pensioen op jonge leeftijd, als op een bepaald moment blijkt dat de overheid jouw pensioen niet meer kan uitbetalen?"

PIETER LESAFER

© 2012 De Persgroep Publishing